

XALQ DEPUTATLARI BULUNG'UR TUMAN KENGASHINING Q A R O R I

77 - fevral 2021-yil

138/24 -son

Jomboy tumanlararo iqtisodiy sudi raisi N.E.Tursunovaning sud tomonidan 2020-yil mobaynida amalga oshirilgan ishlari yuzasidan

Barchamizga ma'lumki, mamlakatimizda sud-huquq tizimini yanada takomillashtirish, fuqaro va tadbirkorlarning huquq va qonuniy manfaatlarini ishonchli himoya qilish choralarini kuchaytirish, odil sudlovni samarali ta'minlash hamda sud'yalar hamjamiyati rolini oshirish bo'yicha izchil ishlar olib borilmoqda.

Amalga oshirilgan ishlar natijasida odil sudlov jarayonida inson huquqlarini himoya qilish darajasi yangi bosqichga chiqdi. Joriy yilning 12-yanvarida Iqtisodiy protsessual kodeksiga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritishni nazarda tutuvchi qonun (O'RQ-663-son) Prezident tomonidan imzolandi.

Kiritilgan o'zgartirishlarga ko'ra, ishlarni nazorat tartibida ko'rish instantsiyasi tugatildi.

Ilgari, apellyatsiya yoki kassatsiya tartibida ko'rilgan ishlar Oliy sud Rayosati va iqtisodiy ishlar bo'yicha sudlov hay'ati tomonidan nazorat tartibida ko'rilar edi.

endilikda kassatsiya tartibida ko'rilgan ishlar umumiy asoslarda takroran ko'rilishi mumkin Investitsiyaviy nizolar va raqobatga oid ishlarning iqtisodiy sudlarga taalluqli ekanligi belgilandi.

Investitsiyaviy nizolar bo'yicha ishlar jumlasiga quyidagilar kiradi:

- 1) investitsiya shartnomalarini tuzish, o'zgartirish va bekor qilish bilan bog'liq nizolar;
- 2) investitsiya shartnomalarini haqiqiy emas deb topish haqidagi nizolar;
- 3) investitsiya shartnomasining bajarilishi bilan bog'liq nizolar;
- 4) investitsiya shartnomasidan kelib chiqadigan soliq, bojxona, ijtimoiy, ekologik va boshqa majburiyatlarning investor tomonidan bajarilishi bilan bog'liq nizolar;

5) investitsiya shartnomasi bo'yicha investorga berilgan mol-mulkni talab qilib olish yoki bunday shartnoma bo'yicha undirish va (yoki) zararlar o'rnini qoplash to'g'risidagi nizolar.

Yuridik shaxslar, shu jumladan chet el yuridik shaxslari, xo'jalik boshqaruvi organlari, yakka tartibdagi tadbirkorlar hamda monopoliyaga qarshi organ o'rtasida tovar va moliya bozorlarida raqobat sohasidagi munosabatlardan kelib chiqadigan nizolar raqobatga oid ishlar jumlasiga kiradi.

Prokurorlarning barcha iqtisodiy sud majlislarida ishtirok etish huquqi bekor qilindi. Endilikda prokuror faqat qonunda nazarda tutilgan hollarda yoki prokurorning da'vo arizasi bilan qo'zg'atilgan ishlardagina ishtirok etishi mumkin.

Biznes ombudsmanga hal qiluv qarori ustidan apellyatsiya shikoyati berish huquqi berildi.

Hurmatli yig'ilish ishtirokchilari, ruxsatlaringiz bilan 2020-yil 12-oyi mobaynida Jomboy tumanlararo iqtisodiy sudida amalga oshirilgan ishlar to'g'risida axborot bersam.

Jumladan, 2020-yilning 12-oyi davomida 1234 ta iqtisodiy ishlar ko'rib hal etilgan bo'lib, da'vogarlar foydasiga 62 mlrd 142 mln 650 ming so'm undirish to'g'risida, Respublika byudjetiga 1 mlrd 584 mln 750 ming so'm davlat boji undirilishi yuzasidan sud hujjatlari qabul qilingan. Bundan tashqari da'vogarlar tomonidan Respublika byudjetiga 137 120 000 so'm davlat boji ixtiyoriy to'lanishiga erishildi.

Hisobot mobaynida ko'rib tamomlangan ishlardan 37 tasi qanoatlantirish rad etilgan, 12 tasi ko'rmasdan qoldirilgan, 14 tasi ish yuritish tugatilgan va 4 tasi bo'yicha kelishuv bitimlari sud tomonidan tasdiqlangan.

Shuningdek, 38 ta korxona soliq hisobotlarini belgilangan muddatlarda taqdim etmaganligi sababli ularning banklardagi hisobvaraqlari bo'yicha operatsiyalarini o'n kundan ko'p muddatga to'xtatish to'hrisida qarorlar qabul qilingan.

Xususiyl tadbirkorlik sub'ektlari, shu jumladan kichik biznes sub'ektlari, fermer xo'jaliklari, dehqon xo'jaliklari hamda yakka tartibdagi tadbirkorlar da'vogarligida 123 ta ishlar ko'rilgan bo'lib, ularning foydasiga jami 8 095 710 000 so'm undirildi.

Shu jumladan, Shartnoma shartlarini bajarmaganlik yoki lozim darajada bajarmaganlik uchun tumandagi fermer xo'jaliklari da'vogarligida 42 ta iqtisodiy ishlar ko'rib chiqilgan bo'lib, ularning foydasiga 1 777 530 000 so'm mablag'lar undirilgan.

Shuningdek, sud tomonidan tadbirkorlik sub'ektlari ishtirokida o'tkazilayotgan sayyor uchrashuvlar, qonuniyl tushuntirish va targ'ibotlarga qaramasdan ularning

javobgarligidagi ishlar ham bir muncha oshgan ya'ni hisobot davrida ular javobgarligida 980 ta iqtisodiy ishlar ko'rib chiqilgan.

Bulung'ur tuman hokimligining da'vo arizasi asosida, 2 ta fermer xo'jaliklarining yer maydonlarini tuman hokimligi zaxirasiga qaytarish to'g'risida qarorlar qabul qilindi.

Shuningdek, Jomboy tumanlararo iqtisodiy sudi tomonidan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2017-yil 13-iyundagi sud organlari tizimida odil sudlovni ta'minlash borasidagi ishlarning ahvoli, muammolar va kelgusidagi vazifalarning muhokamasiga bag'ishlangan yig'ilishda belgilangan vazifalar ijrosini ta'minlash yuzasidan ishlab chiqilgan chora-tadbirlar ijrosi yuzasidan iqtisodiy sudlarning odil sudlovni amalga oshirish, hamda huquq targ'iboti faoliyati yuzasidan bir qator ishlar amalga oshirildi.

Jomboy tumanlararo iqtisodiy sudi tomonidan hisobot davrida sayyor sud majlislarida jami 794 ta iqtisodiy ishlar ko'rib chiqildi. O'tkazilgan sayyor sud majlislarida jami 500 dan ziyod fuqarolar ishtirok etgan.

Jomboy tumanlararo iqtisodiy sudi tomonidan tuman hududida faoliyat yuritayotgan kichik va o'rta biznes sub'ektlarining qonuniy manfaatlarini himoya qilishga alohida e'tibor qaratildi.

Xususan, sud tomonidan har haftaning juma kuni "Tadbirkorlar kuni", har shanba kuni esa "Ochiq eshiklar kuni" deb belgilanib, fuqarolar amaldagi karantin qoidalariga amal qilingan holda qabul qilinib murojaatlariga joyida tushuntirishlar berib kelinmoqda.

Hozirgi pandemiya sharoitida tadbirkorlik sub'ektlarining ortiqcha ovoragarchiliklarini oldini olish maqsadida da'vo arizalari, iltimosnomalarni, balki apellyatsiya va kassatsiya shikoyatlari, nazorat tartibida protest keltirish to'g'risidagi arizalarni ham o'z hohishlariga ko'ra, exsud.sud.uz veb-sayti orqali elektron shaklda yuborilib, belgilangan muddatlarda ko'rib chiqilmoqda. Jumladan, hisobot davrida xo'jalik yurituvchi sub'ektlardan 55 dan ortiq ariza (ariza)lar elektron shaklda taqdim etilgan.

Iqtisodiy nizolarni ko'rish jarayonida aybdor shaxslarga nisbatan sud ta'sir choralari qo'llash to'g'risida hususiy ajrim va taqdimnomalar yuborilib, ijrosi to'liq ta'minlangan.

Jomboy tumanlararo iqtisodiy sudi rahbariyatining shaxsiy qabulida jami 37 ta jismoniy va yuridik shaxslarning vakillari og'zaki murojaat etgan bo'lib, ular tomonidan keltirilgan vajlar rahbariyat tomonidan tinglangan va murojaat muallifiga joyida og'zaki tushuntirish berilgan.

Ushbu murojaatlarning 7 tasi sud xujjati yuzasidan, 1 tasi sud xujjati ijrosi yuzasidan va 29 tasi boshqa masalalar yuzasidan kelib tushgan.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining virtual qabulxonasi va Xalq qabulxonasidan 3 ta murojaat kelib tushgan bo'lib, ularning barchasi o'rganilib, asoslantirilgan javoblar berilgan.

Rahbariyatning shaxsiy qabuliga, sud xujjatini o'z vaqtida ololmayotganlik yuzasidan, ishni vaqtida ko'rmayotganlik yuzasidan va sud xodimlarining hatti-harakati yuzasidan murojaat qilinmagan.

Respublikamizda qabul qilingan qonun hujjatlarini mazmun mohiyatini keng ommaga yetkazish yuzasidan, shuningdek viloyatimiz hududida huquq buzarligni barvaqt oldini olish, aholi huquqiy madaniyatini oshirish yuzasidan Samarqan viloyat Teleradiokompaniyasining dasturlarida 4 marotaba, radioda 3 marotaba chiqishlar qilindi, viloyat hududidagi mahalliy gazetalarda 19 ta, veb sayt va boshqa ahborot vositalari orqali 6 ta maqolalar chop etildi.

Shuningdek, qayd etilgan qonun hujjatlarining mazmun-mohiyati yuzasidan viloyat xududidagi umum-ta'lim maktablarida, oliy o'quv yurtida, kasb-hunar kollejlari, MFYlarda, tuman hokimliklari hamda boshqa korxona va tashkilotlarda 34 ta ma'ruzalar, davra suhbatlari, seminarlar va ochiq muloqotlar o'tkazildi.

Jomboy tumanlararo iqtisodiy sudi tomonidan qonun ustuvorligini ta'minlash, odil sudlovni amalga oshirish, mulkchilik shaklidan qat'iy nazar korxonalar, tashkilotlar, muassasalar, tadbirkor fuqarolarning huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish borasida barcha zarur choralar ko'rib borilmoqda.

Shunga qaramasdan, tadbirkorlarimiz o'z huquqlarini bilmaganliklari yoki ulardan unumli foydalanmayotganliklari uchun ko'plab nizolar sudga kelib taqalmoqda.

Shu sababli, tadbirkorlik sub'ektlarining qonuniy huquqlarini himoya qilish, ish jarayonlarida hujjatlarni qonuniy rasmiylashtirish va qonunlarni bir hilda ijrosini to'g'ri ta'minlash, ularning huquqlarini poymol bo'lishini oldini olish maqsadida nafaqat sud balki tuman hokimligi, tuman adliya bo'limi, davlat soliq inspeksiya tuman fermerlar kengashi, tuman qishloq xo'jalik bo'limi, tumandagi tijorat banklari jiddiy tashkilish ishlar amalga oshirilishi zarur.

Jomboy tumanlararo iqtisodiy sudi raisining hisobotini eshitib, Xalq deputatlari tuman Kengashi 24-sessiyasi

QAROR QILADI:

1. Jomboy tumanlararo iqtisodiy sudi raisi N.E.Tursunovanning 2020-yil davomida tizimda odil sudlovni ta'minlash borasidagi ishlarning ahvoli, muammolar va istiqboldagi vazifalar yuzasidan bergan axborotlari ma'lumot uchun qabul qilinsin.

2. Jomboy tumanlararo iqtisodiy sudi raisi (N.Tursunova)ga:

sud organlari tizimida odil sudlovni ta'minlashda quyidagilarga e'tibor qaratish tavsiya etiladi:

sudlarning faoliyatini erkinlashtirish, ularning mustaqilligini amalda ta'minlash;

sud jarayonida ochiqlik, oshkoralik va adolat tamoyillariga qat'iy amal qilinishini nazorat qilish;

inson huquqlarining buzilishiga, ularning qonuniy manfaat va erkinliklarini himoya qilishga nisbatan qat'iy javobgarlikni talab qilish, buzilgan huquqlarni tiklash bo'yicha barcha zaruriy choralarni ko'rish;

sudlar faoliyatida qonunchilik me'yorlarining buzilishiga, ularning noto'g'ri talqin etilishiga, shuningdek, to'rachilik, rasmiyatchilik va korrupsiyaga qarshi keskin kurash olib borish;

sudlar tomonidan qabul qilingan qarorlarning barqarorligini ta'minlash;

fuqarolarga sudlarga nisbatan ishonch hissini uyg'otish, sud jarayonlarida adolat tamoyillarini to'laqonli ta'minlash, aholining huquqiy savodxonligini oshirish borasida mahalla fuqarolar yig'inlarida uchrashuv, davra suhbatlari tashkil etish.

3. Tuman hokimining birinchi o'rinbosari (D.Xabibullayev), tuman aholi bandligiga ko'maklashish markazi (B.Bosimov), mahalla va oilani qo'llab quvvatlash bo'limi (A.Xazratqulov)lar:

1 oy muddatda iqtisodiy moddiy shart-sharoit bilan bog'liq holatlar yuzasidan kelib chiqayotgan oilalarning ajralib ketishini oldini olish bo'yicha chora-tadbirlari ishlab chiqsin.

4. Tuman hokimining o'rinbosari, mahalla va oilani qo'llab-quvvatlash bo'limi boshlig'i (A.Xazratqulov)ga:

nikohdan ajratish to'g'risida taraflarga yarashishlik uchun muhlat berilgan sud ajrimlari Bulung'ur tumani, mahalla va oilani qo'llab quvvatlash bo'limiga xulosa olish uchun yuborilayotgan ko'pgina fuqarolar xulosani ololmayotganligidan norozi bo'lib murojaat qilayotganligi ko'rsatib o'tilsin.

5. Xalq deputatlari tuman Kengashi har chorakda sud organlari tomonidan sud tizimida odil sudlovni ta'minlash borasidagi ishlarning ahvoli, muammolar va istiqboldagi vazifalar yuzasidan axborotlarini eshitib borish tizimiga qat'iy rioya etib borishi belgilansin.

6. “Bulung‘ur hayoti” gazetasi (G.O‘rolov)ga sud organlari tomonidan odil sudlovni ta‘minlash borasida amalga oshirilayotgan ishlarni keng yoritib borish tavsiya etilsin.

7. Mazkur qaror bajarilishini nazorat qilish xalq deputatlari tuman Kengashining “Qonuniylikni ta‘minlash va korrupsiyaga qarshi kurashish masalalari bo‘yicha doimiy komissiyasi” (T.Rajabov) tuman hokimining o‘rinbosarlari (D.Xabibullayev, Xazratqulov)lar zimmasiga yuklatilsin.

Kengash raisi

B. Baxramov